Blížící se stoleté výročí naší krásné země mě přimělo k přemýšlení, k přemýšlení nad tím, co to vlastně 100 let znamená pro zemi i pro jednotlivce... a ráda bych se o své úvahy podělila.

S mým mužem rádi a často, nejvíc cyklo nebo pěšky, cestujeme po českých zemích a vždycky, když narazíme na nějaký památný strom, říkáme si, co všechno se událo za dobu, co strom žije. Jakpak se asi počasí, dějiny světa, lidé podepsali na jeho vzhledu, růstu, délce života?
I zde v domově pečujeme o několik více než stoletých osob (jak je to zvláštní, jsou to lidé starší, než jsou dějiny naší republiky…) A kladu si podobnou otázku, jak se dějiny naší země podepsali na jejich osudech?

Nejsem historik, ale tři roky jsem dějiny studovala …Už v dětství jsem to nějak tušila a právě na universitě mi to došlo úplně. Lidé sice tvoří stát, ale stát současně utváří své občany a nemálo zasahuje do jejich osudů. Někdy dobře, pozitivně, poskytuje jistotu a oporu, někdy ale nakládá se svými lidmi zle a surově.
Teď v době blížících se oslav výročí jsem začala vzpomínat na nejvýznamnější data, na přelomy ve vývoji naší země – 1918 vznik Československa, 1921 vznik KSČ, hrozné roky hospodářské krize a roky předválečné a válečné, 1946 odsuny Němců, 1948 komunistický puč, 1950 rok popravy Milady Horákové, 1968 období Pražského jara a vstupu varšavských vojsk, 1989 obnova demokracie v Sametové revoluci, divoká devadesátá léta, 1999 vstup do NATO, 2004 vstup do Evropské unie, což oboje není nic jiného než zřejmá demonstrace toho, že naše země chce navázat na kulturní a historickou tradici západní demokratické Evropy, stejně jako první republika.

Lidé si málo uvědomují, že nejsou jen pasivně ovlivňováni dějinami, ale že dějiny sami tvoří. Ne někdo jiný, nějaký osud, nebo Bůh ale my, lidé, jsme odpovědni za to, jak vypadalo uplynulých sto let naší země a budeme též odpovědni za to, jak bude vypadat dalších sto let. Ať si to přiznáme nebo ne, jsme odpovědni naší prací, volbou, rozhodnutím, postoji, hodnotami.

Platón ve starém Řecku říkal a český filozof Jan Patočka na něj potom navázal, že člověk má pečovat o svoji duši a žít v souladu s ní. Duše má podle něj rozměr duchovní a morální a není vázaná materiálně, naopak materiálnímu vládne. Kdo o svoji duši pečuje je morálně silný, ve svém rozhodování odpovědný a spravedlivý a nemyslí jen na sebe, ale pečuje o ostatní, o vztahy s nimi, o svoji *polis*, „svůj stát“. V jeho idealistickém pojetí péčí o vlastní duši vznikne harmonická osobnost a i stát tvořený těmito lidmi je plný harmonie.

Někdy mám pocit, že žiji ve špatném světě. Doba je plná individualismu - každý chce jen vlastní prospěch, každý má na všechno právo a všichni chtějí maximální pohodlí, hodně lidí žije stylem „urvat si co nejvíc pro sebe“. Povinnost, slušnost? Ta slova už snad ani nemají význam..
Zamysleme se ale nad tím, zda těch sto uplynulých let naší krásné země bylo skutečně plné naplněných osobních práv, individuálního prospěchu a pohodlí…. Bylo? V době hospodářské krize, ve válce, v komunismu? Lidé nemohli „rvát sami pro sebe“, museli budovat a spolupracovat právě proto, aby vůbec přežili…. Nejde, aby země fungovala a kvetla tím, že si občané budou vydupávat svá práva na vše a po státu jen požadovat. Nezapomínejme na základní hodnoty, že každé právo s sebou nese povinnost, každé rozhodnutí odpovědnost, za každým úspěchem stojí práce a úsilí. V souvislosti s rokem 1938 se ptám, jak by teď vypadala mobilizace. Kam by probůh všichni ti, kteří se tak perou o svá práva a o své pohodlí zalezli? Jak by ti mladí bez vojenského výcviku vůbec udrželi zbraň? A kam bychom se v té naší malinké zemi všichni schovali? A kdo by vlastně stál na hranicích naší země a chránil ji?
V průběhu října bych chtěla v našem domově, s našimi klienty na celých těch sto let vzpomínat, vždyť větší část těchto let sami zažili! Věřím, že se to ve spolupráci s mými kolegyněmi podaří, že to bude oslava důstojná a vážná. A doufám, že v průběhu oslav přivítáme i mnoho návštěv.

Mám svoji zemi ráda a nechtěla bych z ní odejít. Často zapomínáme na to, jak je krásná. Máme stověžatou Prahu, na níž se z Nuselského mostu můžeme dívat vždy, když do Prahy vjíždíme. Máme hluboké lesy a rozsáhlá pole lákající k procházkám, máme čtyři roční doby, tak si můžeme užít slunce, deště i sněhu. Máme strašně šikovné a chytré lidi, které je třeba podpořit a v zemi udržet... Chtěla bych k těm kulatým narozeninám naší zemi popřát krásné, vážné a důstojné oslavy. Ať si to všichni užijeme!
A do budoucna ji přeji hlavně zodpovědné občany, aby zajistili, že zde dalších sto let budou naši potomci žít bez válek, alespoň trochu v blahobytu, lásce, spokojenosti a pravdě. Přeji naší krásné zemi kvalitní vzdělávací systém, pevné silnice, spravedlivé soudce, dobrou zdravotní i sociální péči. Čistý vzduch, hluboké lesy plné zvěře, úrodná, vlahá pole, dobrou náladu a čestné politiky, kteří nebudou zemi vnitřně rozkládat, ale usilovat o její rozkvět a blaho a podporovat spolupráci i dobro v lidech. Možná je to víc sen, než realita, ale bože, prosím, dopomáhej nám k tomu.

Pěkné narozeniny.
Petra Kratochvílová